

يارمەھەللە كەنتىنىڭ بەختلىك بىر يىلى

(بېشى 1 - بەتتە)

خۇددى بۇ كەنتنىڭ 1 - شۇجسى كوۋ شىبەنىم ئېيتقاندەك، نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆۈتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش بىلەن يېزا - كەنتلەرنى گۈللەندۈرۈشنى ئۇنۇملۇك جىسپىسلاشتۇرۇشنى بىر تۇتاش پىلانلاپ ئالغا سىلجىتىشى جەريانىدا، كەنت ئاھالىلىرىنىڭ تۇر- مۇشى تېخىمۇ ئۈمىدكە تولدى، نامرات ئاممىنىڭ كە- رىمىنى ئاشۇرۇش ئىچكى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچى تېخىمۇ كۈچەيدى .

كەسىپلەر تېخىمۇ ئەلالاشتى كىرىم تېخىمۇ كۆپەيدى

4 - ئاينىڭ 21 - كۈنى ئەتىگەندىلا، كەنت ئاھا- لىسى مۇسا مەتتۇرسۇن ئۆزى باشقۇرۇۋاتقان مايسا يې- تىشتۇرۇش پارىنىكىغا كېلىپ، سەبدەرگۈل مايسىسىنىڭ ئۆسۈش ئەھۋالىنى كۆزەتتى. ياپپىشىل گۈل مايسىلە- رىنىڭ ئۆسۈش ئەھۋالى كىشىنى خۇشال قىلاتتى، مۇسا بۇنىڭدىن ئىنتايىن خۇشال بولدى .

«بۇلتۇر 12 - ئايدىن باشلاپ ھازىرغىچە 4500 يۈەن كىرىم قىلدىم، پۇتۇن يىللىق كىرىمىمنىڭ 20 مىڭ يۈەنگە يېتىشىدە گەپ يوق» دېدى مۇسا خۇشال ھالدا.

ياڭاق ئۆستۈرۈش ئاساس قىلىنىدىغان يارمەھەل- لە كەنتىدە، سەبدەرگۈل پۇتۇن كەنتنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ تىپىنى ئۆزگەرتىپ، دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈشكە يېتەكلەيدىغان كېيىنكى قەدەمدىكى بىر يېڭى كەسىپكە ئايلىنىدۇ . مۇسانىڭ خىزمىتى دەل پارنىكتا پۇتۇن كەنت ئۈچۈن سەبىدەرگۈل مايسىسى يېتىشتۈرۈش بولۇپ، بۇ، پۇتۇن كەنتنىڭ سەبىدەرگۈل كەسپىنى تەرەق- قى قىلدۇرۇشىدىكى باشلىنىش نۇقتىسى ئىدى .

يارمەھەللە كەنتىنىڭ نامراتلارنى يۆلەش مەخسۇس كادىرى مىڭ جىڭليې مۇنداق تونۇشتۇردى : بۇ يىل، كەنت يېزا ئىگىلىك كەسىپ قۇرۇلمىسىنى يە- نىمۇ ئەلالاشتۇرۇپ، 600 مودىن ئارتۇق يەرگە سەب- دەرگۈل تېرىشنى ھەم شۇ جايدىكى كارخانىلار بىر تۇتاش سېتىۋېلىش ئارقىلىق كەنت ئاھالىلىرىنىڭ كىرد- مىنى ئاشۇرۇشنى پىلانلىدى .

«بۇرۇن مەن تېرىش تېخنىكىسىنى بىلمەيتتىم، لېكىن ھازىر بۇ جەھەتتە قىينالمايدىغان بولدۇم.» مۇسا مۇنداق دېدى : سەبىدەرگۈل مايسىسىنى يېتىشتۈ- رۈش مەزگىلىدە، يېزا تېخنىك خادىملارنى ئىشك ئال- دىغا بېرىپ يېتەكچىلىك قىلىشقا مەخسۇس ئەۋەتتى .

نۆۋەتتە، كەنتتىكى يەتتە پارنىكنىڭ ھەممىسىدە سەبىدەرگۈل مايسىسى يېتىشتۈرۈلدى، بۇ، بۇ كەنت ۋە ئەتراپتىكى كەنتلەرنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرالايدۇ، كەنتتىكى كەنت ئاھالىلىرىنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇش بىلەن بىللە، يەنە بۇ رايوننىڭ سەبىدەرگۈل كەسپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشى ئۈچۈن ئاساس سالىدى .

ياڭاق يارمەھەللە كەنتىنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلەي- پچقىرىشىدىكى تۇۋرۇك كەسىپ بولۇپ، قانداق قىل- غاندا تېخىمۇ ياخشى ئۆستۈرگىلى بولۇش بۇلتۇرقى بىر يىللىق خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسى ئىدى. مىڭ جىڭليې مۇنداق تونۇشتۇردى : بىر يىلدىن بۇيان، كەنت 2800 مو يەردىكى ياڭاقنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈ- رۈپ، ئۇنۇمى ئاشۇرۇش تۈرىنى ئەمەلىيلەشتۈردى، يېزا ئىگىلىك تېخنىك خادىملىرىنى كەنت ئاھالىلىرىنىڭ پۇتاتاش، شالاڭلىتىش قاتارلىق خىزمەتلەرنى قانات باي- دۇرۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىشقا تەشكىكلەپ، ياڭاق ئۆستۈرۈش، ئىلمىي پەرۋىش قىلىش سەۋىيەسىنى ئۆستۈرۈپ، پۇتۇن كەنتنىڭ ياڭاق مو بېشى كىرىمىنى 150 يۈەن ئەتراپىدا ئاشۇردى .

«كېيىنكى قەدەمدە بىز سەبىدەرگۈلنى ياڭاقلىققا كىرىشتۈرۈپ تېرىشنى سىناق قىلىپ، ياڭاقلىققا بۇغداي كىرىشتۈرۈپ تېرىش ئەندىزىسىنىڭ ئورنىغا دەسىستىمىز، بۇنىڭ بىلەن ياڭاقلىقنىڭ مەھسۇلات قىممە- تىنى يەنىمۇ ئۆستۈرگىلى بولىدۇ.» مىڭ جىڭليې مۇنداق دېدى : مۆلچەرىي ھېسابلىغاندا، بىر مو سەبىدەرگۈلدىن 1500 يۈەن ئەتراپىدا كىرىم قىلغىلى بولىدۇ .

ئىشقا ئورۇنلىشىش كۆلىمى تېخىمۇ كېڭەيدى

ئىشەنچ تېخىمۇ ئاشتى

يارمەھەللە كەنتىنىڭ بەختى كەنت ئاھالىلىرىنىڭ كە- رىمىنىڭ ئاشقانلىقىدىلا ئىپادىلىنىپ قالماي، يەنە بىر قىسىم كەنت ئاھالىلىرىنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش ئارقىلىق ئىنتىلىگەن تۇرمۇشقا ئېرىشكەنلىكىدىمۇ ئىپادىلەندى .

بۇ يىل، 33 ياشقا كىرگەن كەنت ئاھالىسى بۇسا- رىنخان مەتتۇرسۇن كەنت ئامما خىزمىتى پونكىتىنىڭ مەخسۇس كادىرلىقىغا تەكلىپ قىلىنىپ، كەنت كادىرلە- رىنىڭ نامراتلارنى يۆلەش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇۋ- شىغا ياردەملەشتى .

«كەنتنىڭ خىزمەتچى خادىمى بولۇپ، يۇرتداش- لارغا ياردەم بېرىپ كۆپرەك ئىش قىلىپ بېرىش مېنىڭ كۆپ يىللاردىن بۇيانقى ئارزۇيۇم.» بۇسارد- خان مۇنداق دېدى : ھازىر مېنىڭ ھەر ئايدا مۇقىم كە- رىمىم بار، خىزمەتتىن سىرتقى ۋاقىتلاردا يەنە كومپيۇ- تېر ئىشلىتىش تېخنىكىسىنى ئۆگىنىپ تۇرمۇشۇمنىڭ نا- ھايىتى مەنىلىك ئۆتۈۋاتقانلىقىنى ھېسى قىلدىم .

ئائىلە شارائىتىنىڭ چەكلىمىسى تۈپەيلىدىن، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتكۈزگەن بۇسارىخان دا- شۆدە ئوقۇش پۇرسىتىدىن ۋاز كېچىپ، ئىشلەمچىلىك قىلىپ پۇل تاپقان. يېشى كىچىك ھەم كەسپىي ماھارد-

تى بولمىغاچقا، ئۇ كۆڭۈلدىكىدەك خىزمەت تاپالما- غان. توي قىلىپ بالىلىق بولغاندىن كېيىن، بۇسارىخان زېھنىنى بالا بېقىشقا سەرىپ قىلىشقا مەجبۇر بولغان، ئا- ئىلىسى ئېرىنىڭلا پۇل تېپىپ ئائىلىنى بېقىشقا تاياندى- غاچقا، غۇرىبەتچىلىكتە كۈن ئۆتكۈزگەن. كەنت كادىر- لىرى ئەھۋالنى ئىگىلىگەندىن كېيىن، تەربىيەلەش ۋە سىناش ئارقىلىق، ئۇنى ھازىرقى خىزمەت ئورنىغا تەكلىپ قىلىپ، ئۇنىڭ ئائىلىسىنىڭ ئەمەلىي قىيىنچىلە- قىنى ھەل قىلغان .

«مېنىڭ ھازىر مۇقىم خىزمىتىم بار بولۇپلا قالماي، يەنە ۋاقىت چىقىرىپ بالامنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئالالايمەن، ئېرىمىمۇ خاتىرىجم سىرتقا چىقىپ ئىشلە- مە چىلىك قىلالايدۇ» دېدى بۇسارىخان .

ئۆتكەن بىر يىلدا، يارمەھەللە كەنتى ئىشقا ئو- رۇنلاشتۇرۇشنى ئىلگىرى سۇرۇشنى نامراتلىقتىن قۇ- تۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش جېڭىنىڭ غەلىبە- سىنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ كۈچلۈك تۇتقىسى قىلىپ، پۇتۇن كەنتتىكى كەنت ئاھالىلىرىنىڭ ئىشقا ئورۇنلە- ششى ئەھۋالىنى ئومۇميۈزلۈك تولۇق تەكشۈردى ھەم ھەرىكەت ھالىتىدە كۆزىتىشى مېخانىزمى ئورنىتىپ، ئىشقا ئورۇنلاشقان خادىملارنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىشى ئەھۋالىنى ئىز قوغلاپ ئىگىلىدى . كەنتتە ئىشلەتكۈچى خىزمەت ئەترىتى يەنە ئەتراپتىكى ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلار بىلەن تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئۇدۇللىشىپ، كەنت ئاھالىلىرى ئۈچۈن يېڭى خىزمەت ئورنى تاپتى، بۇسارىخانغا ئوخشاش ئىشلەش ئارزۇسى بار، ئەمما ئىشقا ئورۇنلىشىش پۇرسىتى كەمچىل بولغان كەنت ئاھالىلىرىگە نۇقتىدىن - نۇقتىغا دەل جايدا ياردەم بېرىپ، يۆلەپ، كەنت ئاھالىلىرىنىڭ ئىشقا ئورۇنلە- ششى كۆلىمىنى كېڭەيتتى .

نۆۋەتتە، يارمەھەللە كەنتىدە 625 كەنت ئاھالە- سى ئىشلەپچىلىك قىلىپ ئىشقا ئورۇنلاشتى، بۇنىڭ بىلەن ئەمگەك ئىقتىدارى بار نامرات ئاھالىلەرنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشنى تولۇق قاپلاش ئىشقا ئاشۇ- رۇلدى، بۇسارىخانغا ئوخشاش زور بىر تۈركۈم كەنت ئاھالىلىرىنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش ئارقىلىق كىرىمىنى ئاشۇرۇپ، گۈزەل تۇرمۇشقا بولغان ئىنتىلىش ئىشىدە- چى ۋە ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچى تېخىمۇ ئاشتى .

مۇھىت تېخىمۇ گۈزەللەشتى تۇرمۇش تېخە- مۇ ياخشىلاندى

كەنت ئاھالىسى مەتتۇردى نۇرنىڭ ئۆيىگە كىر- گەندە، ئەسلىدە قالايىمقان ھويلا - ئارانلار رەتلىك ھالدا تۇرمۇش رايونى، باقمىچلىق رايونى، تېرىقچە- لىق رايونىدىن ئىبارەت ئۈچ رايونغا ئايرىلغان بولۇپ، يېشىللىق بىلەن زىننەتلىنىپ، ھويلا - ئاران ئىنتايىن گۈزەل تۇسكە كىرگەنىدى . ئۆيگە كىرگەندە، ساقا، كىيىم ئىشكىپاي قاتارلىق ئۆيى جاھازىلرى رەتلىك قويۇلغانىدى، گەرچە ئۆي ئىچى بەك ئېسىل، نەپىسى بېزەلمىگەن بولسىمۇ، لېكىن كىشىگە پاكىز، رەتلىك، ئازادە تۇيغۇ بېرەتتى .

مەتتۇردى مۇنداق دېدى : مۇشۇ يىللاردا، ئۆيە- مىزنى كەينى - كەينىدىن توڭلاقتۇ، تېلېۋىزور، كىرئال- غۇ قاتارلىق ئائىلە ئېلېكتىر سايمانلىرى بىلەن تولدۇر- دۇق، بۇگۈنكى كۈندە، يەنە مۇنچا ئورناتتۇق، سۇ چۈشۈرۈلىدىغان ھاجەتخانىمىز بار، ھازىرقى تۇرمۇش- مىز شەھەرلىكلەر ئىگىدىن ھېچقانچە پەرقلەنمەيدۇ .

ھەر كۈنى ئېتىزدىن ئىشلىپ قايتىپ كەلگەندە، مەتتۇردى ئاندىتى بويىچە ئالدى بىلەن قولنى يۇيۇپ، كىيىمىنى ئالماشتۇرۇپ ئۆزىنى پاك - پاكىز تۈزەشتۇ- رىدۇ . ئۇنىڭدىكى ئۆز گىرىش ئەتراپىدىكى كەنت ئا- ھالىللىرىكىمۇ تەسىر كۆرسەتتى، زامانىۋى تۇرمۇش ئۇ- سۇلى يارمەھەللە كەنتىدە ئەۋج ئېلىپ ئومۇمىي كەي- سپاتقا ئايلاندى .

«ئوغلۇمنىڭ كىيىمىنىڭ قايىتىپ كېلىش قېتىم سانى ئىلگىردە كىدىن كۆپەيدى!» مەتتۇردى چاقچاق قىلىپ مۇنداق دېدى : «ئوغلۇم داشۋىنى پۈتكۈزگەندىن كېيىن شەھەردە قېلىپ خىزمەت قىلدى، ئۇ ھەر قېتىم ئۆيگە قايتقاندا يۇرتىمىزنىڭ قىياپىتى يەنە ئۆزگىرىپتۇ، كەنت بارغانسېرى پاكىز، مۇھىت بارغانسېرى گۈزەل بولۇپ كېتىپتۇ، دەيدۇ» .

ھازىر، مەتتۇردى بىلەن خوتۇنى ھويلىسىدا كۆكتات تېرىدى، كەپتەر باقتى، ھەر يىلى كەپتەر بې- قىشقا تايىنىپ 6000 يۈەن تاپالايدىغان بولدى، ئىشىك ئالدىدىكى دۈكىنىنىمۇ يېڭىلاپ، بىر يىلدا 50 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى، بىر ئائىلە كىشىلىرىنىڭ بەختى مېھىر - مۇھەببەتكە تولغان ھويلا - ئارانغا مۇجەس- سەھلەنگەنىدى .

مىڭ جىڭليې مۇنداق دېدى : بىر يىلدىن بۇيان، يارمەھەللە كەنتىدىكى 373 ئائىللىك كەنت ئاھالىسى ھويلا - ئارانلىرىنى ئۆزگەرتىپ، «ئۇچ رايونى ئايرىش»نى ئىشقا ئاشۇردى، %85 كەنت ئاھالىسىنىڭ ئۆيىدە پاكىز ھا- جەتخانا بار بولدى، كەنت كادىرلىرى كەنت ئاھالىلىرىنى يې- تەكلىپ بىرلىكتە ئەخلەتلەرنى تازىلاپ، ئېرىق - ئۆستەڭ- لەرنى رەتلىدى، يارمەھەللە كەنتى بېيىش بىلەن بىللە، يەنە ئولتۇراقلىشىشقا بارغانسېرى ماسلاشتى .

مانا بۇ بۈگۈنكى كۈندىكى يارمەھەللە كەنتى بولۇپ، كەنت ئاھالىلىرىنى بەختلىك تۇرمۇشقا ئېرىش- تۈرۈپ، يېزا - كەنتلەرنى گۈللەندۈرۈشنىڭ ئۆزگىچە سېھرىي كۈچىنى ئۇرغۇتتى .

ئەزا يۈ مېي:

يۇقۇمغا تاقابىل تۇرۇشتا ئاتاكددا ئالدىغا ئۆتۈش تۈلۈق ئادا قىلىپ نەتىجە يارىتىش

ۋەكىل، ئەزالارنىڭ خىسلىتى

□ پۈتۈن تاراتقۇ مۇخبىرىمىز لى ياك

ئۇ ئاغرىقلارغا يېقىملىق، مۇلايىم مۇئامىلە قىلىدۇ، دوختۇرلارغا خاس سەۋر جانلىققا ۋە ئەستايىدىللىققا ئىگە؛ ئۇ قەدىمىتى تېز – تېز ئېلىپ، ئىنچىكە تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىدۇ، چارە – ئەقىل كۆرسىتىشنىڭ تېخىمۇ دەل جايدە ـ ما بولۇشى ئۇچۇن بىر تەكلىپ ئۈستە ـ دە قايتا – قايتا ئويلىنىدۇ. ئۇ دەل شىندە جاڭدا تۇرۇشلۇق مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ ئەزاسى، ئۇرۇمچى شەھەر– لىك جۇڭيى دوختۇرخانىسى نەنمەن شۆبە دوختۇرخانىسىنىڭ دوختۇرخانا باشلىقى يۇ مېي .

30 يىلغا يېقىن دوختۇرلۇق ئىستلا ـ ژىغا ئىگە تېببىي خىزمەتچى بولۇش سۈپىتى بىلەن، يېڭى تىپتىكى تاجىسمان ۋىروسلۇق ئۆپكە ياللۇغى يۇقۇمىغا تا ـ قابىل تۇرۇش جېڭىدە، يۇ مېي ھەققانە ـ يەت يولىدىن قايتماي، ئاتاكىدا ئالدىغا ئۆتتى . يۇقۇم يۈزبەرگەندىن كېيىن، ئۇ ئۇدا بىر ئايغا يېقىن دوختۇرخانىدا تۇرۇپ، بىر كۈنمۇ ئارام ئالمايدى . يۇ ـ قۇمغا تاقابىل تۇرۇشنىڭ بىرىنچى سېپە ـ دىكى خىزمەتچى خادىملارغا ئالدىنى ئېلىش ئۇچۇن ئىشلىتىدىغان دورا قاينە ـ تىشى ۋەزىپىسىنى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن، يۇ مېي بىرىنچى ۋاقىتتا ئىش ئور– نىدىكى بارلىق خادىملارنى ماسلاشتۇـ رۇپ، ئىسمىنا قوشۇپ ۋاقىتنى ئۇزارتىپ ئىشلەپ جۇڭيى دورىلىرىنى قايناتتى، 60 مىڭدىن ئارتۇق جۇڭيى قايناتما دورىسى يۇقۇمغا تاقابىل تۇرۇشتا مۇھىم رول ئوينىدى . قىزىپ قالغانلارنى ئالدىن تەكشۈرۈش تەرتىپىنى راۋانلاشتۇرۇپ، ھەرقايسى تارماقلارنىڭ دېزىنفېكسىيە قىلىش، ئايرىش، مۇداپىئە ئىشلىرىنى ئىشلىشىگە يېتەكچىلىك قىلىپ، تېببىي

خادىملارنى كارخانىلارغا ۋاقتىدا ئەۋەـ تىپ سالامەتلىك تەكشۈرۈشنى قانات يايدۇردى، دوختۇرخانا قوبۇل قىلغان جەمئىيەتنىڭ ئىئانسىنى ياشانغانلار سا ـ ناتورىيەسى، مەھەللە، ساقچى ئىشلىرى پونكىتى قاتارلىقلارغا ھەدىيە قىلدى … «يەقەت بىز ئىرادىدىن سېپىل ھاسىل قىلساقلا، يەڭگىلى بولمايدىغان قىيىنچە ـ لىق يوق» دېدى يۇ مېي .

ئۆتكەن بىر يىلدا، يۇ مېي مەركە ـ زىي كومىتېت بىرلىك سەپ بۆلۈمى ئۇ ـ يۇشتۇرغان شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەت پارتىيە سىرتىدىكى زىيالىيلارنى تەربىيەلەش كۇرسىغا قاتناشتى، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەش قانات يايـ دۇرغان باش شۇجى شىى جىنىپىڭنىڭ خەلق سىياسىي مەسلىھەت كېڭىشى خىز ـ مىتىنى كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاش توغرىد ـ سىدىكى مۇھىم ئىدىيەسىنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇشنى مۇھاكىمە قىلىش پا ـ ئالىيىتىدە، ئۇ يەنە يېڭى ھاسىلاتلارغا ئېرىشتى . «باش شۇجى شى جىنىڭ ئوتـ تۇرىغا قويغان «سىياسىي كېڭەشنى چۈشـ ىنىش، كېڭىشىشنى بىلىش، مۇھاكىمە قىـ لىشقا ماھىر بولۇش» تەلىپىگە بېتىشى ئۇچۇن، ئۆزىمىزنى ئۆزلۈكسىز تاكامۇل ـ لاشتۇرۇشىمىز كېرەك» دېدى ئۇ .

نەچچە يىلدىن بۇيانقى ۋەزىپىسىد ـ نى ئادا قىلىش كەچۇرمىشى يۇ مېيىدىن ئىبارەت بۇ «يېشىقەدەم» ئەزانى ئالدىد ـ راش قىلىۋەتتى، ئۇ ئاساسىي قاتلامغا ئۈزلۈكسىز چوڭقۇر چۆكۈپ، نەقى مەيداندا تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىشى ئارقىلىق خەلقنىڭ ساداسىنى ئاڭلاپ، ئاندىن ئۆزىنىڭ تەپەككۇرغا سىڭىدۇ ـ رۇپ، پۇختا، سالمىقى بار تەكلىپلەرنى يېزىپ چىقتى .

2019 ـ يىلى، يۇ مېي قىسمەن كۇتۇـ بۇ ئۇش ئاىپاراتلىرى، سالامەتلىكنى ئەسلىد ـ گە كەلتۈرۈش – كۇتۇنۇش بازىسى ۋە ئالاقىدار تارماقلارغا بېرىپ تەكشۈرۈپ

يىراقتىن داۋالاشنى تېز، ساغلام راۋاجلاندۇرۇش ئالغا سىلجىتىلدى

يونىمىزدىكى بىرقىسىم ئاساسىي قاتلام داۋالاش ئاىپاراتلىرىنىڭ «تەكشۈرۈش ئۇسكۇنىسى بار، لېكىن دىياگنوز قويۇش دوختۇرى كەمچىل بولۇش» مەسىلىسىنى ئۇنۇملۇك ھەل قىلغىلى بولىدۇ، «تەكشۈرۈش مەشغۇلاتى ئۆلـ چەملىك بولماسلىق سەۋەبلىك داۋالاش – دىياگنوز قويۇشقا تەسىر يېتىش» مەسـ لىسىنى ھەل قىلغىلى بولىدۇ، بۇ، ئالاقە تۈرى تېخنىكىسىغا تايىنىپ «ھەركىم ئۆز قابىلىيىتىنى تولۇق جارى قىلدۇـ رۇش، ھەممە نەرسە ئۆز رولىنى جارى قىلىدۇرۇش»نى ئىشقا ئاشۇرۇشنىڭ، «ئالاقە تۈرى + داۋالاش – ساغلام ـ لىق» نىشانىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشنىڭ ئۇنۇملۇك تەدبىرى .

دۆلەت سەھىيە – ساغلاملىق كوـ مىتېتى قايتۇرغان جاۋابنا مۇنداق دېيىلـ دى: 2018 _ يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە، پۇتۇن مەملىكەت بويىچە 19 ئۆلكە، ئاپتونوم را ـ يوندا ئۆلكە دەرىجىلىك يىراقتىن داۋالاش سۇپىسى قۇرۇلدى، مەملىكەتـ لىك يىراقتىن داۋالاش ھەمكارلىق تۈرى بارلىق ۋىلايەت دەرىجىلىك شەھەر ۋە 1808 ناھىيەدىكى 24 مىڭدىن ئارتۇق داۋالاش ئاىپاراتنى قاپلىدى، بۇنىڭ ئە ـ چىدە بارلىق دۆلەت دەرىجىلىك نامرات ناھىيەلەر بار . 75% داۋالاش ئاىپاراتى داۋالاش بىرلەشمە گەۋدىسى ئىچىدىكى تەكشۈرۈش – ئانالىز قىلىش نەتىجىسىنى ئۆز ئارا ئېتىراپ قىلىشنى ئىشقا ئاشۇر ـ دى، بۇنىڭ بىلەن «ئاساسىي قاتلامدا تەكشۈرۈش، دوختۇرخانىدا دىياگنوز قويۇش» ئەندىزىسى ئۇنۇملۇك ئەمە ـ لىيلەشتۈرۈلدى . شۇنىڭ بىلەن بىللە، داۋالاش بىرلەشمە گەۋدىسىنىڭ ئىختىنە ـ ساسلىقلار قوشۇنى قۇرۇلۇشنى كۈچەيـ دىتىشى جەھەتتىكى ئاكتىپ رولى پاڭال جارى قىلدۇرۇلدى، يۇقىرى دەرىجىلىك

❁ **مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلغان بىر يىلدا** ❁

تەتقىق قىلىپ، سالامەتلىكنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش – كۇتۇنۇش كەسىپ ساھە ئۆلچىمى ئورنىتىش تەكلىپىنى ئوتتۇرىغا قويدى . بۇ يىل يۇقۇم ئالدىدا، يۇ مېي ئاممىۋى سەھىيە ساھەسىدىكى ئالاقىدار قانۇن – نىزام قۇرۇلۇشنى يەنىمۇ ئىلگە ـ رلىگەن ھالدا كۇچەيتىپ ۋە مۇكەممەل ـ لەشتۈرۈپ، دۆلەتنىڭ ئاممىۋى سەھىيە بويىچە جىددىي ئىشلارغا تاقابىل تۇرۇش، باشقۇرۇش سىستېمىسىنى ئۆز ـ لۈكسىز تاكامۇللاشتۇرۇپ، ئاممىنىڭ ساغلاملىقى ئۇچۇن «مۇداپىئە تورى»نى زىچ توقۇشنى تەۋسىيە قىلدى .

قانۇن، تۇزۇم قاتلىمىدىن مۇكەمە ـ مەللەشتۈرۈپ، زوراۋانلىق قىلىپ دوخ ـ تۇرلارنى زەخمىلەندۈرۈش ۋەقەلىرىنىڭ يۈزبېرىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش؛ يۈرەك، ئۆپكەنىڭ ئىقتىدارىنى ئەسلىگە كەلتۈـ رۈش قاتارلىق جىددىي قۇتقۇزۇش ما ـ ھارەت بىلىملىرىنى خەلق ماڭارىمىغا كىر ـ گۈزۈپ، تېخىمۇ كۆپ كىشىلەرگە ھاياتە ـ لىقىنى قۇتقۇزۇش بىلىملىرى ۋە ئۇسۇللە ـ رىنى ئىگىلىش؛ جىددىي ئىشلارغا تاقا ـ بىل تۇرۇپ پىناھلانىش سورۇنى، جىددىي تارقاقلاشتۇرۇش يولىنى قېلىپ ـ لاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىش … يۇ مېي بۇ مەسىلىلەر ئۇستىدە جىددىي ئويلىنىپ ۋە تەتقىق قىلىپ، شەكىللەند ـ ۈرگەن تەكلىپ، تەۋسىيەلىرىنى بۇ يىللىق مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەش يە ـ خىنىغا ئېلىپ بېرىشقا تەييارلىق قىلىۋاتىـ دۇ . ««مەسئۇلىيەتچان ئەزا» بولۇش ئۇچۇن، ئايىقىمىزنى چاققان قىلىپ، كال ـ لىمىزنى ئىشلىتىپ، چىن ھېسسىياتىمىز بىلەن ئىشلىشىمىز كېرەك، مۇشۇنداق قىلغاندىلا، ئاندىن توغرا ھەم ئېنىق كۆز قاراشنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، دۆلەت ئۇچۇن ۋەزىپىنى ئادا قىلىشى، خەلق ئۇچۇن مەسئۇلىيەتنى تولۇق ئادا قىلىشى ۋەدىمىزنى ھەرىكەتىمىزدە ئەمەلىيلەشتۇـ رەلەيمىز» دېدى يۇ مېي .

يىراقتىن داۋالاشنى تېز، ساغلام راۋاجلاندۇرۇش ئالغا سىلجىتىلدى

داۋالاش ئاىپاراتلىرى يىراقتىن ئوقۇـ تۇش، خادىم ئەۋەتىشى، خادىملارنى بىلىم ئاشۇرۇشقا قوبۇل قىلىش قاتارلىق شەكىللەردىن پايدىلىنىپ، ئاساسىي قاتلام داۋالاش ئاىپاراتلىرىنىڭ ئانالىز قىلىش – تەكشۈرۈش تېخنىكىلىرى، ۋد ـ راجلىرى قاتارلىق خادىملارغا يۈزلەند ـ گەن تەربىيەلەش، يېتىشتۈرۈش خىزمىت ـ ىنى كەڭ قانات يايدۇردى .

كېيىنكى قەدەمدە، دۆلەت سەھىيە – ساغلاملىق كومىتېتى «كوۋۋىيۇەننىڭ «ئالاقە تۈرى + داۋالاش – ساغلاملىق» تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش توغرىد ـ سىدىكى پىكرى»نىڭ روھىنى داۋاملىق ئىزچىللاشتۇرۇپ، شىنجاڭنى ئۆز ئىچىد ـ گە ئالغان ھەرقايسى جايلارنىڭ «يىد ـ راقىتىن داۋالاش مۇلازىمىتىنى باشقۇرۇش بويىچە ئۆلكە كۆرسىتىش(سناق تەرىقە ـ سىدە يولغا قويۇلىدۇ)» ۋە داۋالاش مۇ ـ لازىمىتى ھەرىكەت پىلانىنى يەنىمۇ ياخ ـ شلاشنىڭ تۈرلۈك تەلەپلىرىنى ئەمەلىيە ـ لەشتۈرۈپ، تەجرىبىلەرنى ۋاقتىدا يەكۇند ـ لىپ، يىراقتىن داۋالاش مۇلازىمىتىنى يە ـ ئىمۇ ياخشى قانات يايدۇرۇشقا مەدەت بېرىدۇ، ھەيدەكچىلىك قىلىدۇ .

ھىيە – ساغلاملىق كومىتېتى ئىلغار تەج ـ رىبىلەرنى ۋاقتىدا يەكۈنلەپ، داۋالاش ئاىپاراتلىرىنىڭ يىراقتىن داۋالاش تۇزۇ ـ مى، تەكشۈرۈش – ئانالىز قىلىشى نەتى ـ جىسىنى ئۆز ئارا ئېتىراپ قىلىش تۈزۈمە ـ نى ئورنىتىشىغا تۈرتكە بولۇپ، يىراقتىن داۋالاشنىڭ تېز، ساغلام تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، رايون ئىچىدىكى داۋالاش بايلىقىدىن ئورتاق بەھرىلە ـ نىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، ئاساسىي قاتلام كەسپىي تېخنىكا خادىملىرىنىڭ سانى ۋە ئىقتىدارى يېتەرسىز بولۇش مەسىلىسىنى ئۇنۇملۇك ھەل قىلىدىكەن .